

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
TOMA Nadejda
TIMOFTI Vladimir

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Cobzac Gheorghe în numele inculpatului Palancica Denis, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe

PALANCICA Denis Slavic, *născut la 04 februarie 1983, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Pietrăriei 49/4.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.07.2015 – 27.01.2016;

Instanța de apel: 01.03.2016 – 24.03.2016;

Instanța de recurs: 07.06.2016 – 20.09.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 27 ianuarie 2016, Palancica D. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 183 alin. (2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice pe un termen de 3 ani.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului de control a executării pedepsei.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Merla T. a fost admisă integral, cu dispunerea încasării de la Palancica D. în beneficiul lui Merla T. a prejudiciului moral cauzat în cuantum de 20 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Palancica D., deținând funcția de director al SC „Devans Grup” SRL, fiind conform art. 124 Cod penal

persoana căreia, în organizația comercială, i se acordă, permanent, prin numire, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor și acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, a comis încălcarea regulilor de protecție a muncii soldată cu decesul unei persoane în următoarele circumstanțe:

Palancica D. la 27 martie 2014, activînd în calitate de director al SC „Devans Grup” SRL, aflându-se pe șantierul din str. Salcânilor 5 din mun. Chișinău, ce aparține ICS „Moldstass” SRL, unde angajații SC „Devans Grup” SRL, în baza contractului nr. 01/2014 din 11.03.2014 efectuau lucrări de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială, încălcând prevederile art. 43 alin. (2) din Constituție, care garantează dreptul salariaților la protecția muncii, acționând contrar prevederilor art. 9 alin. (1) al Legii securității și sănătății în muncă, care stipulează că angajatorul este obligat să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată și a cerințelor Cap. 9 „Земляные Работы” pct. 9.9 din SniP III - 4 - 80, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al inacțiunii sale, neprevăzând posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să o prevadă, insuficient a organizat efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială efectuate la acel moment pe adresa menționată supra și anume, a admis săparea șanțului cu adâncimea circa 2,9 m, fără instalarea întăritorilor de protecție a pereților laterali ai șanțului. Inclusiv, Palancica D., la data și locul indicat, în calitate de conducător de lucrări, i-a permis angajatului Merla Ig., care era în stare de ebrietate, să efectueze lucrările menționate.

Drept rezultat al încălcărilor regulilor de protecție a muncii menționate supra, s-a produs accidentul de muncă din 27.03.2014 soldat cu decesul lui Merla Ig., angajat la SC „Devans Grup” SRL prin ordinul directorului nr. 04-c din 01 februarie 2011, care a fost atras la muncă în ziua dată, și anume în rezultatul surpării pereților laterali ai șanțului, care nu erau consolidați cu întăritori de protecție, Merla Ig. a fost prins și strivit accidental de pământul năruit din pereții laterali ai șanțului săpat la o adâncime de circa 2,9 m.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 119/656/D din 30 decembrie 2014, moartea cet. Merla Ig. a survenit la 28.03.2014, ora 15.10, în rezultatul traumei asociate, cauzată de trauma închisă a cutiei toracice și trauma închisă a bazinului. Leziunile corporale depistate la Merla Ig. au fost produse prin acțiunea traumatică cu corp(-uri) contondent(-e), sau la lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, care au legătură cu cauza decesului și în ansamblu se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 2055 din 04 decembrie 2014, producerea accidentului de muncă nominalizat a fost condiționată de neorganizarea pregătirii locului de muncă, manifestată prin desfășurarea lucrărilor fără instalarea întăritorilor de protecție a pereților laterali ai șanțului. Metoda dată de muncă este interzisă. Lucrările de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială la obiectul din str. Salcânilor 5, mun. Chișinău, erau conduse nemijlocit de către directorul SC „Devans Grup” SRL, Palancica D.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, adică *încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Cobzac Gh. în interesele inculpatului, care a solicitat liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a lui Palancica D., deoarece instanța de fond la pronunțarea sentinței nu a dat o apreciere obiectivă probelor cercetate sub toate formele și aspectele, nu s-a expus clar asupra lor, precum și asupra admisibilității tuturor probelor.

Apelantul a susținut că angajații Meșina V. și Merla Ig., ignorând indicațiile lui Palancica D. de a stopa lucrările pînă la întărirea pereților, contrar instrucțiunilor de protecție a muncii, privitor la care au fost instruiți, au coborît în șanțul care deja era săpat, pentru a instala o țevă, iar în acel moment s-au surpat pereții în locul unde se afla Merla Ig., acesta fiind accidentat mortal.

Accidentul de muncă nu s-a produs ca rezultat al săpării șanțului fără întărirea pereților laterali, ci din cauza ignorării indicațiilor administratorului Palancica D., precum și a prevederilor instrucțiunii respective de către angajatul Merla Ig.

Actul de constatare a Inspecției Muncii, prin care s-a constatat că singurul care a încălcat regulile de securitate a muncii a fost însăși angajatul Merla Ig., care contrar interdicțiilor a intrat în șanț. Mai mult, Merla Ig. a fost instruit conform legislației în vigoare cu privire la securitatea în muncă de către angajator, iar martorii oculari au declarat că au fost echipați cu haine și mănuși pentru a efectua lucrările de montare a țevii de canalizare fluvială.

De asemenea, avocatul a specificat că martorii au declarat că deși le-a fost eliberat echipamentul necesar, ei nu întotdeauna î-1 foloseau, iar în cadrul urmăririi penale, cît și judecării cauzei nu a fost constatat că decesul s-ar fi produs din lipsa echipamentului de protecție. Neasigurarea folosirii echipamentului de către angajați la fel poate constitui doar o contravenție administrativă, deoarece acest fapt nu a provocat consecințele penale încriminate.

În opinia apelantului, raportul de expertiză judiciară nr. 2055 din 04.12.2014 confirmă că nu este legătură de cauzalitate dintre decesul angajatului și acțiunile lui Palancica D. Or, prin acesta se confirmă că Merla Ig. nu a respectat prevederile pct. 2 alin. (3, 4, 12) din Instrucțiunea nr. 5 de protecție a muncii elaborată de SRL „DEVANS GRUP”, conform cărora ignorând indicațiile conducătorului de lucrări a coborît în șanț împreună cu alți muncitori pentru a monta un tub de canalizare, astfel expunându-se pericolului de accidentare.

Avocatul a mai specificat că, reieșind din declarațiile martorilor oculari Meșina V., Plugaru Vs., Palancica I., Varzari Gh., se confirmă că, după ce au văzut că în unele locuri

se surpau malurile șanțului, aceștia l-au informat pe directorul Palancica D., iar ultimul venind la fața locului le-a interzis să realizeze careva lucrări în șanț.

La fel, martorii au confirmat că Merla Ig. era în stare de ebrietate și nu a lucrat o jumătate de zi. Palancica D. a ordonat stoparea oricăror lucrări pînă ce el va aduce materialele convenite pentru a întări pereții, prin urmare toate probele indică direct că inculpatul nu poartă răspundere pentru accidentul respectiv de muncă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016 apelul declarat de avocatul Cobzac Gh. în numele inculpatului Palancica D. a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a stabilit starea de fapt în cauză și corect a dispus condamnarea lui Palancica D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal.

Instanța de apel a specificat că poziția părții apărării precum că Palancica D. nu se face vinovat de decesul angajatului Merla Ig., din motiv că ultimul a fost instruit în domeniul securității muncii, cu toate acestea el a purces la executarea lucrărilor fără acordul angajatorului și pe motiv că Ig. Merla trebuia să realizeze personal gradul pericolului la care se supune executînd lucrările în șanț, nu este justificată, ori D. Palancica mai întîi era obligat să asigure cu mijloace tehnice necesare, apoi să admită muncitorii la efectuarea lucrărilor sub nivelul pămîntului. D. Palancica văzînd că Ig. Merla se afla în stare de ebrietate era obligat să-l înlătore de la serviciu și să întocmească un act de constatare a stării de ebrietate a acestuia. Deși, cu o zi înainte de accident s-a constatat surparea malurilor șanțului la care se efectuau lucrările D. Palancica nu a stopat lucrările de montare a rețelelor de canalizare fiind obligat să o facă. Astfel, apelul declarat sub aspectul motivelor invocate este nefundat și urmează a fi respins.

De asemenea, s-a specificat că, potrivit prevederilor art. 55 Cod penal persoana care a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere administrativă în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Însă, din cele expuse, rezultă că aplicarea acestor prevederi legale este un drept al instanței, dar nu o obligație, pe care instanța îl aplică în dependență de circumstanțele cauzei și reieșind din propria convingere că corectarea persoanei este posibilă fără a fi supus pedepsei penale.

Totodată, instanța de apel a reținut că infracțiunea comisă de către inculpat, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, din care motive, este inoportună aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în prezenta cauză penală.

Prin urmare, s-a menționat că instanța de fond la aplicarea pedepsei a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune din categoria celor grave, anterior nu a fost condamnat, vina în cele înscrinate nu a recunoscut-o și are la întreținere doi copii minori.

Totodată, circumstanțele comiterii infracțiunii, pericolul social pe care îl prezintă consecințele acestei infracțiuni, nu permit instanței de apel de a considera că corectarea inculpatului Palancica D. este posibilă fără supunerea răspunderii penale.

Din atare considerente, instanța de fond corect a ajuns la concluzia de a-i aplica inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu privarea de dreptul de a exercita anumite funcții administrative de dispoziție organizatorico-economice pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani.

Cât privește soluționarea acțiunii civile înaintate de către succesorul părții vătămate Merla T. privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a conchis că sentința este una echitabilă în raport cu fapta comisă de către inculpat și despăgubirile acordate de instanță.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel avocatul Cobzac Gh., acționînd în numele inculpatului Palancica D., a atacat decizia cu recurs ordinar solicitînd casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului, din motiv că fapta lui constituie o contravenție administrativă.

Recurentul susține că învinuirea adusă lui Palancica D. este neclară și neîntemeiată deoarece, în cazul dat nu există o legătură cauzală între fapta lui Palancica D. și decesul lui Merla Ig.

Or, în fapt, acuzatorul îl învinuiește pe Palancica D. că i-a permis lui Merla Ig. să efectueze lucrările de săpare a șanțului, însă probele cercetate în instanță demonstrează contrariu și anume că după ce excavatorul a finisat săparea șanțului, care ulterior începuse a se surpa, Palancica D. a interzis efectuarea a careva lucrări până nu vor fi întăriți pereții șanțului și nu a permis intrarea în șanț a angajaților. În învinuire nu este indicat că Palancica Ig. a interzis intrarea personalului în șanț și că Merla Ig. a încălcat normele securității și interdicția șefului, deși tot probatoriul din dosar indică la aceasta.

Fapta încriminată lui Palancica D. descrisă în învinuire și anume, că „... a admis săparea șanțului cu adâncimea circa 2,9 m, fără instalarea întăriturilor de protecție a pereților laterali ai șanțului, iar drept rezultat al încălcărilor regulilor de protecție a muncii, s-a produs accidentul de muncă mortal din 27.03.2014 în care a fost implicat Merla Ig. ...”, nu are legătură cauzală cu decesului angajatului nominalizat. Însăși faptul, săpării șanțului de la sine nu a produs careva urmări. Șanțul a fost săpat de excavator dar nu de Merla Ig. Excavatorul a săpat încet adâncindu-se de la zero, inițial câte puțin până a ajuns la adâncimea expusă în învinuire de 2,9 metri și în tot acest timp de săpare a șanțului fără întărituri de protecție nu se întâmplă careva accident de muncă cu urmările expuse în învinuire.

În opinia avocatului prin admiterea săpării șanțului la o adâncime mai mare, fără întărirea pereților și fără survenirea consecințelor indicate la art. 183 Cod penal, fapta poate fi calificată doar ca o contravenție administrativă.

În continuare, recurentul menționează că, după ce șanțul a fost săpat de excavator, fără să fi fost careva accident, angajații au mers să ia masa, iar în timpul prânzului, după ce șanțul a fost săpat de excavator, au văzut că pereții acestuia, nu sînt stabili și au început a se surpa, informînd imediat inculpatul despre acesta, iar Palancica D. venind și văzînd că într-adevăr este pericol de surpare, a interzis angajaților efectuarea oricăror lucrări, pînă ce el va aduce materiale (scînduri etc) pentru întărirea pereților, ca să nu se

surse în continuare. Pînă la acest moment nu a avut loc careva accidente, adică în timpul săpării șanțului la adîncimea de 2.9 metri nu s-a produs accidentul de muncă soldat cu decesul lăcătușului Merla Ig. și nu este careva legătură cauzală între săparea șanțului și consecințele survenite.

Însă, angajații Meșina V. și cu Merla Ig. ignorând indicațiile lui Palancica D. de a stopa lucrările pînă la întărirea pereților, contrar instrucțiunilor în protecția muncii de care au fost instruiți, contra semnătură, au coborît în șanțul care deja era săpat, pentru a instala o țevă, urmărind scopul probabil de a finisa mai repede lucrarea ca să fie remunerați mai repede. În acest moment s-au surpat pereții în locul unde era Merla Ig. și astfel a fost prins cu pămînt pînă la piept, fiind accidentat mortal.

Prin urmare, recurentul reiterează că accidentul de muncă nu s-a produs ca rezultat al săpării șanțului fără întărirea pereților laterali, după cum se expune în învinuire, ci din cauza ignorării indicațiilor administratorului Palancica D., precum și a prevederilor instrucțiunii respective de către însăși victimă - angajatul Merla Ig.

Prin actul de constatare a Inspecției Muncii, s-a constatat, că singurul care a încălcat regulile de securitate a muncii a fost însăși angajatul Merla Ig., care contrar interdicțiilor a intrat în șanț. Mai mult, Merla Ig. a fost instruit conform legislației în vigoare cu privire la securitatea în muncă de către angajator, iar martorii oculari au declarat că au fost echipați cu haine și mănuși pentru a efectua lucrările de montare a țevii de canalizare fluvială.

Totodată, martorii au declarat că deși le-a fost eliberat echipamentul necesar, ei nu întotdeauna î-l foloseau. Aici este necesar de menționat, că în cadrul urmăririi penale, cît și judecării cauzei nu a fost constatat că decesul s-ar fi produs din lipsa echipamentului de protecție. Neasigurarea folosirii echipamentului de către angajați la fel poate constitui doar o contravenție administrativă, deoarece acest fapt nu a provocat consecințele penale încriminate.

Raportul de expertiză judiciară nr.2055 din 04.12.2014 confirmă că nu este legătură de cauzalitate dintre decesul angajatului și acțiunile lui Palancica D.

Conform pct. 15 al aceluiași Raport de expertiză, cauza decesului angajatului Merla Ig. a fost prinderea și strivirea accidentală de pămîntul năruit din pereții laterali a șanțului săpat. Cu alte cuvinte, prin această expunere în pct. 15 expertul a stabilit cauza decesului angajatului, însă faptul că Merla Ig. a fost strivit de năruirea pereților nu are nici o legătură de cauzalitate cu acțiunile/inacțiunile încriminate lui Palancica D., din contra ultimul a dat indicații concrete că să fie stopate lucrările și a interzis intrarea în șanț. Faptul că Palancica D. a dat astfel de indicații a fost stabilit de expert și menționat în pct. 11 al raportului de expertiză.

O altă circumstanță importantă pentru soluționarea cazului este că în Raportul de expertiză, pct. 18 vine în contradicție totală cu pct. 10, 11 și 15, unde expertul confirmă că angajatul a încălcat instrucțiunea de protecție a muncii și indicațiile directorului Palancica D., iar în pct. 18 expertul indică la faptul că pentru prevenirea surpării pereților, de către conducătorul lucrărilor urma să fie instalate întărituri de protecție a pereților laterali și urma să fie stopate desfășurarea lucrărilor de construcție-montare a

rețelelor de canalizare de la obiectul menționat, fapt care a și fost întreprins de către inculpat.

În astfel de situație decesul lăcătușului Merla Ig., care contrar interdicțiilor legale și verbale de a intra în șanț, a survenit nu de la acțiunile inculpatului, ci în urma acțiunilor ilegale a însăși victimei.

Martorii oculari Meșina V., Plugaru Vs., Palancica Iv., Varzari Gh., au confirmat că, după ce au văzut că în unele locuri se surpau malurile șanțului, l-au informat pe director, iar ultimul venind la fața locului le-a interzis să înfăptuiască careva lucrări în continuare, pînă el nu va aduce materiale necesare pentru întărirea pereților. La fel, martorii au confirmat că Merla Ig. era în stare de ebrietate și nu a lucrat o jumătate de zi.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Cobzac Gh. în numele inculpatului menționînd că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, decizia instanței de apel fiind legală și întemeiată.

8. Judecînd recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins, ca inadmisibil, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecînd recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci cînd hotărîrea atacată este legală, întemeiată și motivată.

La caz, reieșind din argumentele invocate de avocatul Cobzac Gh., Colegiul reține că, în drept, acesta face referire la temeiurile stipulate de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, pledînd că instanțele nu au apreciat probele la justa valoare, iar inculpatul nu este vinovat de săvîrșirea infracțiunii incriminate în baza art. 183 Cod penal, neexistînd legătura causală între acțiunile inculpatului și decesul victimei.

Verificînd alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

În primul rînd, instanța de recurs ține să remarce că, la această etapă a procedurilor nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, or aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond. Deci, Colegiul penal lărgit nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația

de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel, corectitudinea soluției de condamnare adoptate în privința lui Palancica D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal.

Respectiv, în acest punct de analiză, Colegiul reține că la baza condamnării lui Palancica D. instanțele au pus următoarele probe:

- declarațiile inculpatului, declarațiile succesoriului părții vătămate Merla T.;
- declarațiile martorilor: Meșina V., Palancica I., Varzari Gh., Plugaru Vs.;
- ordonanța din 04.08.2014 de începere a urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal; (vol. I, f.d. 1)
- informația de la „903” din 27.03.2014, potrivit căreia la 27.03.2014, ora 13.00 la serviciu, pe str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău, SRL „Devans Grup”, cet. Merla Ig. s-a accidentat la construcție. Diagnoza - traumă închisă a cutiei toracice; (vol. I, f.d. 22)
- dosarul de cercetare a accidentului de muncă mortal suferit la 27.03.2014 de către Merla Ig. angajat al SRL „Devans Grup”, întocmit de către Inspectoratul de Stat al Muncii; (vol. I, f.d.25-70)
- ordinul nr. 04-c din 01.02.2011 de angajare, potrivit căruia, cet. Merla Ig. a fost angajat în funcția de lăcătuș categoria II, din data de 01.02.2011 la SC „Devans Grup” SRL; (vol. I, f.d.36)
- contractul individual de muncă nr. 05 din 01.02.2011 încheiat între Merla Ig. și SC „Devans Grup” SRL; (vol. I, f.d.37)
- fișa postului – lăcătuș, categoria II; (vol. I, f.d.38-39)
- contractul nr. 01/2014 din 12.03.2014 încheiat între ÎCS „Moldstass” SRL și SC „Devans Grup” SRL privind efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială a obiectivului din str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău; (vol. I, f.d.40-41)
- procesul-verbal nr. 12 din 12.05.2014 privind cercetarea accidentului de muncă soldat cu decesul unei persoane, conform căruia accidentul s-a produs la SRL „Devans Grup”, pe șantierul de construcție de pe teritoriul ICS „Moldstass” SRL din str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău. Accidentat - angajatul Merla Ig. - lăcătuș de categoria II. Data producerii accidentului 27.03.2014 ora 13.00. Clasificarea accidentului - individual. Accidentul s-a produs în urma prăbușirii malurilor tranșeei destinate pentru canalizarea apelor pluviale. Locul producerii accidentului prezintă o tranșee excavată cu lățimea de 2,5 m, adâncimea de 2,9 m., lungimea de 8 m. Ambele maluri ale tranșeei sunt parțial prăbușite; (vol. I, f.d. 68-70)
- raportul de expertiză medico-legală nr. 119/656D din 30.12.2014, conform căruia moartea cet. Merla Ig. a survenit la 28.03.2014 ora 15.10 în rezultatul traumei asociate, cauzată de trauma închisă a cutiei toracice și trauma închisă a bazinului. Leziunile corporale depistate la Merla Ig. au fost produse cu puțin timp înainte de internare în staționar, prin acțiunea traumatică cu corp(-uri) contondent(-e), sau la lovirea de acesta (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură cu cauza decesului și în ansamblu se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață. Conform datelor medicale cet. Merla Ig. a fost traumatizat la 27.03.2014 ora 13.45 și a decedat la 28.03.2014 ora 15.10. Conform datelor prezentate suplimentar (rezultatul analizei sîngelui la alcool), proba nr. 490 din 27.03.2014 ora 14.16, s-a depistat 0,4% alcool etilic,

ceea ce la persoanele vii corespunde influenței neînsemnate a alcoolului; (vol. I, f.d. 92-93),

- raportul de expertiză judiciară nr. 2055 din 04.12.2014, conform căruia producerea accidentului de muncă a fost condiționată de neorganizarea pregătirii locului de muncă, manifestată prin desfășurarea lucrărilor fără instalarea întăritorilor de protecție a pereților laterali ai șanțului. Metoda dată de muncă este interzisă. Lucrările de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială la obiectul din str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău, erau conduse nemijlocit de către directorul SC „Devans Grup” SRL, Palancica D. În materialele prezentate nu se conține informație documentată despre acordarea echipamentului individual de protecție angajatului SC „Devans Grup” SRL Merla Ig. Lucrările de construcție-montaj a rețelei de canalizare pluvială la obiectul din str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău, au fost organizate și s-au desfășurat cu nerespectarea unor norme ale tehnicii securității muncii de către directorul SC „Devans Grup” SRL, Palancica D., care organiza și conducea nemijlocit efectuarea lucrărilor de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială de pe str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău, nu s-au respectat cerințele cap. 9 „земляные работы”, pct. 9.9 din SniP III -4-80, prin care insuficient a organizat efectuarea lucrărilor nominalizate și anume, a admis săparea șanțului cu adâncimea circa de 2,9m, fără instalarea întăritorilor de protecție a pereților laterali. Cauza nemijlocită a producerii accidentului din 27.03.2014, în timpul efectuării lucrărilor de construcție-montaj a rețelei de canalizare pluvială la obiectul din str. Salcîmilor 5, mun. Chișinău, care s-a soldat cu vătămarea corporală gravă a angajatului SC „Devans Grup” SRL Merla Ig. și urmată de decesul lui, constă în prinderea și strivirea accidentală a victimei de pământul năruit din pereții verticali ai șanțului săpat la o adâncime de circa 2,9 m. Surparea pereților laterali ai șanțului a fost cauzată de efectuarea lucrărilor de săpare, fără a fi consolidați pereții verticali ai șanțului cu instalarea întăritorilor de protecție. În cazul în care lăcătușul Merla Ig. s-a prezentat la locul de lucru sub influența băuturilor alcoolice, conducătorul de lucrări - directorul SC „Devans Grup” SRL Palancica D., trebuia să nu-i permită efectuarea lucrărilor date; (vol. I, f.d.123-132)

- fișa persoanei juridice SC „Devans Grup” SRL, conform căreia întreprinderea a fost înregistrată la 04.06.2008 c.f. 1008600027253, fondator și administrator este cet. Palancica D. (vol. I, f.d.154-155).

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit expune opinia că, la caz, s-a demonstrat cu certitudine, prin probele administrate și cercetate de instanțele ierarhic inferioare, că Palancica D., este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Astfel, Colegiul penal lărgit specifică că instanța de apel corect a ajuns la concluzia despre necesitatea menținerii sentinței și just a apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc indubitabil vinovăția lui Palancica D. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (2) Cod penal, după semnele calificative – *încălcarea de către o persoană cu funcție de răspundere ori de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală a tehnicii securității, a igienei*

industriale sau a altor reguli de protecție a muncii, acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Adică, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal lărgit constată că, judecând apelul declarat, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă de menținere a sentinței, prin care s-a dispus condamnarea lui Palancica D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita funcții administrative de dispoziție ori organizatorico-economice pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului de control a executării pedepsei.

La fel, instanța de recurs susține că soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că există fapta infracțiunii incriminate inculpatului în baza art. 183 alin. (2) Cod penal și anume Palancica D. se face vinovat de încălcarea tehnicii securității și a altor reguli de protecție a muncii, acțiune care a provocat din imprudență decesul unei persoane.

Mai mult, Colegiul apreciază că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor cuprinse în art.6 CEDO.

De asemenea, în opinia instanței de recurs, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a expus argumente temeinice în vederea necesității condamnării inculpatului în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, care coroborează cu probele din dosar, iar criticele recurentului privitor la greșita apreciere a acestora sunt nefondate.

În continuare, referitor la alegația recurentului ce se referă la faptul că, în acțiunile inculpatului nu se întrunesc toate elementele infracțiunii incriminate, Colegiul reiterează că, prin „*neîntrunirea elementelor infracțiunii*”, se înțelege acele cazuri cînd s-a produs condamnarea unei persoane, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea), însă, în cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost admisă de către instanțe, iar starea de fapt reținută și de drept apreciată de către acestea, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate și examinate.

Prin urmare, contrar poziției susținute de recurent, instanța de recurs statuează că, în speță, reieșind din acțiunile inculpatului și obligațiile funcționale ale acestuia certificate prin fișa de post anexată la actele cauzei și funcția pe care acesta o deținea, raportate la probele acumulate, se dovedește vinovăția lui Palancica D. de cele imputate prin actul de sesizare a instanței.

Instanța de recurs atrage atenția asupra faptului că încălcarea regulilor privind tehnica securității se poate exprima în diferite forme: neasigurarea instruirii victimei în materia protecției muncii, neorganizarea examenelor la tehnica securității și la normele de exploatare a utilajului, neutilizarea tehnică corespunzătoare a tuturor locurilor de muncă, neelaborarea instrucțiunii cu privire la protecția muncii, corespunzătoare condițiilor în care se desfășoară activitatea la locurile de muncă.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 183 Cod penal are următoarea structură: fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de încălcare a tehnicii securității sau a altor reguli de protecție a muncii; urmările prejudiciabile sub formă de accidente cu oamenii sau alte forme mai grave; legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 183 Cod penal se caracterizează prin imprudență față de urmările prejudiciabile, iar în cele mai frecvente cazuri, motivul infracțiunii analizate constă în superficialitatea manifestată în raport cu îndeplinirea obligațiilor asumate.

În cauza deferită judecării, s-a statuat că Palancica D. în virtutea atribuțiilor sale funcționale, era responsabil pentru organizarea eficientă și neprimejdioasă a muncii prestate de către Merla Ig., ceea ce nu s-a realizat.

Față de cele ce preced, urmează să consemnăm că, instanța de apel corect a menționat că: *„Palancica D. mai întâi era obligat să asigure cu mijloace tehnice necesare apoi să admită muncitorii la efectuarea de lucrări sub nivelul pământului. Palancica D. văzînd că Merla Ig. se află în stare de ebrietate era obligat al înlătura de la serviciu, a întocmi act de constatare a stării de ebrietate și a-l trimite acasă. Deși cu o zi înainte de accident s-a constatat că surparea malurilor șanțului la care se efectuau lucrări Palancica D. nu a stopat lucrările de montare a rețelelor de canalizare deși era obligat a o face pînă la asigurarea condițiilor de protecție a muncii conform normelor stabilite.”*

Reieșind din baza factologică expusă mai sus, se conchide că corect instanțele au dispus condamnarea lui Palancica D. în baza art. 183 alin. (2) Cod penal, mai mult, instanța de recurs se raliază celor expuse în partea descriptivă a deciziei atacate în vederea motivării acestei soluții, iar criticele părții apărării privitor la lipsa legăturii cauzale dintre acțiunile inculpatului și decesul părții vătămate, sunt vădit nefondate.

Tot în acest context se remarcă că, este vădit greșită opinia recurentului, precum că raportul de expertiză judiciară nr. 2055 din 04.12.2014 confirmă că nu este legătură de cauzalitate dintre decesul angajatului și acțiunile lui Palancica D., dat fiind că prin acesta clar s-a elucidat că producerea accidentului de muncă nominalizat a fost condiționată de neorganizarea pregătirii locului de muncă, manifestată prin desfășurarea lucrărilor fără instalarea întăritorilor de protecție a pereților laterali ai șanțului, iar metoda dată de muncă este interzisă, lucrările de construcție-montaj a rețelelor de canalizare pluvială la obiectul din strada Salcîmilor 5, mun. Chișinău, erau conduse nemijlocit de către directorul SC „Devans Grup” SRL, Palancica D.

Așadar, just a apreciat la acest capitol și instanța de fond că: *„ ... pe parcursul cercetării judecătorești s-a dovedit pe deplin că, a avut loc fapta prejudiciabilă care constă în încălcarea regulilor de protecție a muncii prin neutilizarea tehnică*

corespunzătoare a locului de muncă și permiterea prezenței lui Merla Ig. la locul de muncă în stare de ebrietate, a avut loc urmarea prejudiciabilă – decesul angajatului Merla Ig., precum și a fost probată legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmarea prejudiciabilă.”

Pe cale de consecință, în contextul celor relevate, Colegiul penal lărgit conchide că concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară privitor la vinovăția inculpatului sunt corecte și corespund materialului probator administrat și cercetat în cadrul ședinței instanței de apel.

În virtutea considerentelor consemnate în partea descriptivă a prezentei decizii, constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatului Palancica D., totodată nefiind identificată de instanța de recurs prezența vreunei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal lărgit conchide asupra respingerii cererii de recurs deferit spre examinare.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Cobzac Gheorghe în numele inculpatului Palancica Denis, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe Palancica Denis Slavic.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 20 octombrie 2016.

Președinte	URSACHE Petru
Judecător	NICOLAEV Ghenadie
Judecător	MORARU Petru
Judecător	TOMA Nadejda
Judecător	TIMOFTI Vladimir